

Justiitsministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 Tallinn

Teie 04.06.2018
Meie 13.06.2018 nr 4/189

Arvamuse esitamine vilepuhujate kaitse direktiivi eelnõu kohta

Lugupeetud Urmas Reinsalu!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) tänab Justiitsministeeriumit võimaluse eest avaldada arvamust Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiivi COM(2018) 218 eelnõu (edaspidi: direktiiv) kohta, mis on mõeldud liidu õiguse rikkumisest teatavate isikute kaitseks.

Kaubanduskoda leiab, et direktiiviga saavutatav ei kaalu üle ettevõtjatele ning riigile tõusvat halduskoormust. Samuti on Kaubanduskoja hinnangul direktiivis käsitletud rikkumistest teatamine võimalik juba kehtiva õiguse kohaselt.

Eraõiguslike ettevõtete asutusesisesed kanalid

Direktiivi kohaselt peavad ettevõtted, kus on 50 või rohkem töötajat, kelle ettevõtte aastakäive või aastabilansi kogumaht on 10 miljonit eurot või suurem või kes tegutsevad finantsteenuste valdkonnas, looma asutusesisesed kanalid, mille kaudu on võimalik teatada rikkumistest. Kaubanduskoda leiab, et ettevõtete kohustus luua asutusesisesed kanalid ei ole mõistlik ega efektiivne. Ettevõtete siseste kanalite loomine rikkumistest teatamiseks tõstab ettevõtete halduskoormust. Samuti tuleb teha täiendavaid kulutusi, et võimaldada antud kanali loomine. Täiendavalt lisab Kaubanduskoda, et töötajad võivad olla valmis teatama ainult isikuga samal tasemel olevate töötajate rikkumistest ja seda tehakse juba praegugi töötaja vahetule või otsesele ülemusele. Kõrgemal olevate töötajate rikkumistest teatamist nad pelgaks, sest leiaksid, et see võib kaasa tuua ainult

probleeme nendele endale. Direktiivist tulenevad kaitsemeetmed eelnimetatud suhtumist ei muudaks.

Pädevad asutusevälised kanalid

Riik peab looma pädevad asutusevälised kanalid, kuhu oleks võimalik teatada rikkumisest. Asutusevälist kanalit saab kasutada, kui isikul on arvata, et rikkumisest teatamine läbi asutusesisese kanali võib ohustada menetlust või muul sarnasel põhjusel. Kaubanduskoja hinnangul oleks asutusevälise kanali loomisega tegemist halduskoormuse ja kulutuste kasvuga riigile. Juba praegu on võimalik teatada rikkumistest pädevatele korra- ja kaitseorganitele, kes on piisavalt pädevad taoliste olukordade avastamise ning tegelemisega. Kaubanduskoda leiab, et riigil ei ole vajalik dubleerida teatud järelevalveasutuste tööd. Töötajad, kes soovivad rikkumistest teatada, on selleks olemas praegugi piisavad võimalused.

Rikkumistest teatavate isikute kaitse

Liikmesriigid peavad tagama, et rikkumisest teatav isik on direktiivi kohaselt kaitstud, kui isikul on põhjendatud alus uskuda, et esitatud teave vastas teatamise ajal tõele ja selline teave kuulub direktiivi kohaldamisalasse. Näiteks, kui isik teatab rikkumisest läbi asutusevälise kanali või avalikustab selle üldsusele, ei käsitata seda lepingu- või õigusnormidega teabe avaldamisele kehtestatud piirangute rikkumisena ning ta ei kannu avalikustamisega seoses mingit vastutust. Kuigi Kaubanduskoda leiab, et isikud peaksid olema kaitstud karistuste eest, kui teatavad rikkumistest, on direktiiv sõnastatud nii, et isikul ei lasu mingit vastutust avaldatud teabe ees. Kaubanduskoja hinnangul võib taoline käsitus tekitada olukordi, kus rikkumistest teatamist hakatakse ära kasutama ärisaladuste avalikustamiseks, sest rikkumisest teatav isik võib tugineda, et kõik avaldatud teave oli isiku hinnangul seotud rikkumisega direktiivi kohaselt. Et vältida eelnimetatud olukorda peaks rikkumistest teatamine olema kaitstud eelkõige rikkumistega seotud teabe avalikustamisega, kõige muu eest, mis ei ole otseselt seotud rikkumisega, peaks isik vastutama. Sellest tulenevalt leiab Kaubanduskoda, et mõlema osapoolte kaitse on õiglasemalt kaitstud praeguse õiguse kohaselt.

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

Direktiivi kohaselt tuleb rakendada tõhusaid meetmeid kaitsmaks rikkumisest teatavaid isikuid sunnimeetmete eest. Näiteks ei tohi rikkumisest teatajat vallandada ega tema töösuhet peatada. Kaubanduskoja hinnangul ei ole direktiivis käsitletud meetmed kaitsmaks survemeetmete eest, eelkõige töötaja kaitse tööandja eest, vajalik tuua üle kehtivasse õigusesse. Kehtiv töölepinguseaduse regulatsioon ning eelnevaga seotud õigusaktid annavad piisava ja tõhusa kaitse töötajale tööandja eest. Ei ole mõistlik dubleerida ja/või täpsustada töösuhetega seotud regulatsioone töötaja kaitsest seoses rikkumisest teatamisest.

Kaubanduskoda leiab, et kuigi direktiivis käsitletu võib tagada tõhusamat kaitset rikkumistest teatavate isikutele, ei ole mõistlik võtta vastu direktiivi. Kehtiv õiguskord tagab piisava kaitse rikkumistest teatavatele isikutele. Töölepingu alusel ei ole võimalik inimest vallanda taoliste teatamiste peale. Samuti on tagatud pädevatele asutustele rikkumistest teatamisel isiku anonüümsus. Isikut ei ole võimalik ka süüdi mõista selle eest, kui ta teatas ebaseaduslikust tegevusest.

Sellest tulenevalt ei toeta Kaubanduskoda vilepuhujate kaitse direktiivi, vaid leiame, et direktiivis käsitletu on piisavalt tagatud Eestis kehtivate õigusnormidega.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts

Peadirektor

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

Koostanud: Indrek Tops indrek.tops@koda.ee 604 0071